

26.7.2022

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 6.6.2022, VN/5477/2022

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulosottokaaren muuttamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainittuun luonnokseen hallituksen esitykseksi. Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan ulosottokaaren muuttamista siten, että velalliselle annettavia vapaakuukausia lisättäisiin. Lisäksi ehdotetaan, että maksukyvyyn olennainen heikkeneminen tavanomaista suurempien tulonhankkimiskulujen vuoksi lisättäisiin lakiin perusteeksi, jonka nojalla palkasta ulosmitattaisiin toistaiseksi tai määrättyä aikana säännönmukaista pienempi määrä. Tavoitteena on helpottaa pienituloisten ulosottovelallisten asemaa lisäämällä heidän käyttöönsä jäävien tulojen määrää.

Lisäksi ehdotetaan, että säännöstä hakijan velvollisuudesta ilmoittaa ulosottomiehelle muuttuneista tiedoista tarkennettaisiin ja varojen erikseen talletusta koskevaa säännöstä muutettaisiin.

Valtiovarainministeriön kommentit luonnokseen hallituksen esitykseksi

Ulosottokaaren 3 luvun 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin tavasta, jolla hakijan tulee ilmoittaa muuttuneista tiedoista ulosottomiehelle. Ilmoitus olisi ehdotetun 3 momentin mukaan tehtävä 3 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla eli samalla tavalla kuin ulosottohakemus. Muutosilmoitus tehtäisiin joko kirjallisella ilmoituksella tai sähköisellä viestillä, ulosoton sähköisessä asiointipalvelussa tai sähköisellä viestillä, joka toimitetaan teknisen käyttöyhteyden avulla ulosoton valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota teknisen käyttöyhteyden käsitteeseen tietojen ilmoitustapana. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) voimaantultua on luovuttu epämääräisestä teknisen käyttöyhteyden käsitteestä tietojen luovutuksessa. Tiedonhallintalaissa määritellään tekninen rajapinta eräänä sähköisenä tiedon luovutustapana. Tiedonhallintalain 2 §:n 13 kohdan mukaan teknisellä rajapinnalla tarkoitetaan tietojenvaihdon mahdollistavaa tiedonsiirtoratkaisua kahden tai useamman tietojärjestelmän välillä. Mikäli 3 luvun 1 §:ssä säädetyssä teknisessä käyttöyhteydessä on kyse teknisestä rajapinnasta, tulisi säännös muuttaa

vastaamaan tiedonhallinnan yleislainsäädännön terminologiaa. Teknisestä käyttöyhteydestä on luovuttu terminä lainsäädännössä, koska termiä ei ole määritelty lainsäädännössä ja sen merkitys on muodostunut epämääräiseksi ja epäselväksi.

Hallituksen esitysluonnoksen vaikutukset valtiontalouteen

Vapaakuukausiuudistuksen arvioidaan pienentävän velkojille tilitettävää perimistulosta laskennallisesti yhteensä noin 15,9 miljoonaa euroa vuodessa. Julkisoikeudellisille veloille ulosoton kautta kertyvät suoritukset pienenisivät arvion mukaan noin 5,7 miljoonaa euroa vuodessa. Valtiolle tilitettävää osuutta ei ole Ulosottolaitoksen tilastotiedoista tarkasti erotettavissa, mutta karkea arvio on, että valtion saama osuus kokonaisperimistuloksesta on noin 30 %. Valtiolle tilitettävän perimistuloksen arvioidaan siten laskennallisesti pienenevän noin 4,8 miljoonaa euroa vuodessa.

Vapaakuukausiuudistuksella on vaikutusta valtiolle perittäviin ulosottomaksutuloihin. Ulosottomaksutulojen arvioidaan pienenevän esityksen seurauksena laskennallisesti yhteensä n. 1,1 miljoonaa euroa vuodessa. Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että lainmuutoksen arvioitu vaikutus ei aiheuta tarvetta muuttaa vuosien 2023-2026 kehyspäätöksen mukaista 82 miljoonan euron tuloarviota.

Esitetty vapaakuukausiuudistus ja ulosmittauksen määrän rajoittamista koskevan säännöksen tarkennus edellyttäisivät muutoksia Ulosottolaitoksen Uljas-tietojärjestelmään. Kertaluonteiseksi kustannukseksi arvioidaan noin 30 000 euroa, joka voidaan esitysluonnoksen mukaan rahoittaa Ulosottolaitoksen nykyisten määrärahojen puitteissa.

Tilitystä odottavien varojen erikseen tallettamista koskevan säännöksen muuttaminen pienentäisi valtiolle aiheutuvia korkomenoja, mikäli talletustilien korko olisi jatkossakin negatiivinen. Tarkkaa arviota korkomenojen muutoksesta ei voida antaa, mutta suuntaantavasti on valmistelussa arvioitu, että muutos pienentäisi valtion korkomenoja noin 120 000–135 000 euroa vuodessa. Mikäli korkotaso nousee, ehdotettu säännösmuutos vaikuttaisi valtion korkomenoihin arviota vähemmän. Arvio joka tapauksessa on, että valtion talouden kehyspäätöksessä korkomenoille varattu 260 000 euroa riittäisi kattamaan negatiivisesta korosta aiheutuvat menot.

Esitettyjen lainsäädäntömuutosten arvioidaan lisäävän Ulosottolaitoksen työmäärää. Työmäärän lisäys muodostuu lainsäädäntömuutosten yhteisvaikutuksesta. Arvion mukaan lisätöiden hoitamiseen tarvittava lisäresurssi on yhteensä kolme toimitusmiestä ja kaksi toimistohenkilöä. Kokonaisuutena tarvittavan pysyvän henkilöstöresurssin kustannus on siten 325 000 euroa. Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2023 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esitysluonnoksessa todetaan, että rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehyksen puitteissa, määrärahoja tarvittaessa uudelleen kohdentamalla. Valtiovarainministeriö haluaa korostaa, että henkilöstöresurssin rahoitus olisi syytä kattaa nimenomaisesti oikeusministeriön hallinnonalan kehyksen puitteissa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä sijaisena, ylijohdaja

Mikko Spolander

Osastopäällikön sijaisena, budjettineuvos

Jonna Berghäll

VN/5477/2022-VM-22

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: